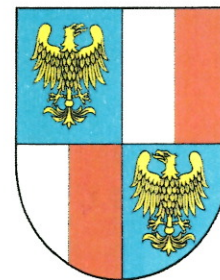

**Sprawozdanie z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu
oraz efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy
zastępczej w 2023 r.**

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

POWIAT RACIBORSKI

Miasto Racibórz

Miasto i Gmina
Kuźnia Raciborska

Miasto i Gmina
Krzanowice

Gmina
Kornowac

Gmina
Krzyżanowice

Gmina Nędza

Gmina
Pietrowice Wielkie

Gmina Rudnik

Racibórz, maj 2024 rok

SPIS TREŚCI

1.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE	4
1.1.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ.....	4
1.1.1.	Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób.....	4
1.1.2.	Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.....	7
1.1.3.	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.....	8
1.1.4.	Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.....	9
1.2.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 CZERWCA 2011 r. O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	10
1.2.1.	Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka	10
1.2.2.	Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	15
1.2.3.	Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r.....	18
1.2.4.	Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	23
1.2.5.	Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.....	33
1.2.6.	Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.....	34

1.2.7.	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.....	34
1.3.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REPATRIACJI	35
1.4.	ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	36
1.4.1.	Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	36
1.4.2.	Dofinansowanie usług tłumacza migowego – przewodnika.....	37
1.4.3.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.....	37
1.4.4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	38
1.4.5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów....	39
1.4.6.	Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej.....	40
1.5.	REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	41
2.	ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ INNE ZADANIA ZLECONE POWIATOWI.....	44
2.1.	Pomoc cudzoziemcom w integracji ze środowiskiem	44
3.	ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.....	44
3.1.	Interwencja Kryzysowa	44
3.2.	Dom Samotnej Matki.....	45
3.3.	Program dla sprawców przemocy w rodzinie	46
4.	DZIAŁANIA W ZAKRESIE POZYSKIWANIA ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH.....	46
4.1.	Program „Wsparcie powiatów w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 roku”.....	46
5.	POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	46
5.1.	Tworzenie mieszkań treningowych.....	46
6.	Podsumowanie.....	46

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, o której mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.). Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zostało utworzone na mocy uchwały nr IV/24/99 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 9 lutego 1999 r. Zgodnie z art. 112 ust. 12 cytowanej powyżej ustawy dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie składa radzie powiatu coroczne sprawozdanie z działalności centrum.

1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w szczególności w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.);
- 2) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.);
- 3) ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1105);
- 4) ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 44);
- 5) zarządzenie nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego.

1.1. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O POMOCY SPOŁECZNEJ.

1.1.1. Prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich osób.

W ramach wykonywania zadania ustawowego Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu umieszczało osoby wymagające całodobowej opieki w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego. W 2023 r. Centrum wydało 95 decyzji w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej, w tym 67 decyzji o umieszczeniu w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu, 26 decyzji o umieszczeniu w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 oraz 2 decyzje o umieszczeniu w DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach.

Na osoby przyjęte do DPS przed dniem 1 stycznia 2004 r. powiat prowadzący dom otrzymuje dotację z budżetu państwa, ponadto osoby te ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70% swojego dochodu. Osoby przyjmowane do DPS-u po dniu 1 stycznia 2004 r. ponoszą odpłatność za pobyt w wysokości 70% swojego dochodu, pozostałą część kosztów pokrywa najbliższa rodzina mieszkańca lub gmina kierująca daną osobą do domu pomocy społecznej. Ze względu na specyfikę poszczególnych domów pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego koszt utrzymania mieszkańca w poszczególnych jednostkach jest zróżnicowany.

Szczegółowe dane dotyczące kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu raciborskiego w 2023 r.

NAZWA DOMU	TYP DOMU	LICZBA MIEJSC	KOSZT UTRZYMANIA MIESZKAŃCA W 2023 R. (zł)
DPS „Złota Jesień” w Raciborzu, ul. Grzonki 1	Dom dla osób w podeszłym wieku	190	5 377,00
DPS w Raciborzu przy Pl. Władysława Jagiełły 3	Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych	170	4 540,00
DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach, ul. Kolejowa 4	Dom dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	60	5 738,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Wysokość miesięcznej dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej przyjętego na zasadach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2004 r. ustalana jest przez właściwego terytorialnie wojewodę. Maksymalna średnia miesięczna wartość dotacji z budżetu państwa na pokrycie kosztów utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej w 2023 r. wynosiła:

- 1) w okresie od stycznia do lutego – 3 306,52 zł;
- 2) w okresie od marca do grudnia – 3 379,00 zł.

Rzeczywista, przekazywana kwota dotacji z budżetu na mieszkańca uzależniona jest od wysokości uzyskiwanych dochodów z tytułu odpłatności w danym miesiącu oraz kosztu utrzymania w domu.

Tabela nr 2. Wysokość dotacji otrzymanej z budżetu państwa przez domy pomocy społecznej w 2023 r.

NAZWA DOMU	KWOTA NA REAZZACJĘ ZADAŃ WŁASNYCH (zł)	KWOTA NA DOFINANSOWANIE WYNAGRODZENIA (zł)	SUMA DOTACJI (zł)
DPS „Złota Jesień” ul. Grzonki 1, Racibórz	480 780,00	694 037,24	1 174 817,24
DPS przy Pl. Władysława Jagiełły 3, Racibórz	1 507 009,76	615 611,49	2 122 621,25
DPS „Różany Pałac” ul. Kolejowa 4, Krzyżanowice	2 392 782,00	270 604,32	2 663 386,32

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 3. Wykorzystanie miejsc w DPS „Złota Jesień” w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 190 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ:	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓLEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2023 r.	190	11	179
28 lutego 2023 r.	187	11	176
31 marca 2023 r.	187	11	176
30 kwietnia 2023 r.	183	11	172
31 maja 2023 r.	184	10	174
30 czerwca 2023 r.	187	10	177
31 lipca 2023 r.	190	10	180
31 sierpnia 2023 r.	189	9	180
30 września 2023 r.	189	9	180
31 października 2023 r.	188	8	180
30 listopada 2023 r.	190	8	182
31 grudnia 2023 r.	189	8	181

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 4. Wykorzystanie miejsc w DPS przy Placu Władysława Jagiełły 3 w Raciborzu wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 170 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓLEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2023 r.	168	40	128
28 lutego 2023 r.	170	40	130
31 marca 2023 r.	169	40	129
30 kwietnia 2023 r.	169	39	130
31 maja 2023 r.	170	39	131
30 czerwca 2023 r.	168	39	129
31 lipca 2023 r.	169	39	129

31 sierpnia 2023 r.	169	38	131
30 września 2023 r.	169	38	131
31 października 2023 r.	170	38	132
30 listopada 2023 r.	170	38	132
31 grudnia 2023 r.	170	38	132

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 5. Wykorzystanie miejsc w DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach wg stanu na ostatni dzień miesiąca, 60 miejsc statutowych.

STAN NA DZIEŃ	LICZBA UMIESZCZONYCH W DPS		
	OGÓLEM	NA STARYCH ZASADACH	NA NOWYCH ZASADACH
31 stycznia 2023 r.	60	53	7
28 lutego 2023 r.	59	52	7
31 marca 2023 r.	60	52	8
30 kwietnia 2023 r.	59	51	8
31 maja 2023 r.	59	51	8
30 czerwca 2023 r.	60	51	9
31 lipca 2023 r.	60	51	9
31 sierpnia 2023 r.	60	51	9
30 września 2023 r.	60	51	9
31 października 2023 r.	60	51	9
30 listopada 2023 r.	60	51	9
31 grudnia 2023 r.	60	51	9

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.2. Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu do środowiskowego domu samopomocy oraz decyzji administracyjnych ustalających wysokość miesięcznych opłat za korzystanie z usług środowiskowego domu samopomocy.

Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonuje jeden ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a mianowicie Środowiskowy Domu Samopomocy Typu B, który mieści się w Raciborzu przy ul. Grzonki 1. Dom typu B przeznaczony jest dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Raciborski ŚDS prowadzony jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Osób Niepełnosprawnych „Dom” w Raciborzu. Prowadzenie przez Stowarzyszenie Środowiskowego Domu Samopomocy jest realizacją przez Powiat Raciborski zadania publicznego z zakresu administracji rządowej realizowanego w obszarze pomocy społecznej i wspierania osób niepełnosprawnych. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Raciborzu dysponuje 35 miejscami o charakterze pobytu dziennego i przeznaczony jest dla osób obojga płci. ŚDS jest jednostką o charakterze terapeutycznym**

i samopomocowym dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej. Podstawowym celem środowiskowego domu samopomocy jest aktywizacja psychospołeczna uczestników, prowadzona w formie postępowania wspierająco – aktywizującego oraz podtrzymywanie jej efektów. Środki na utrzymanie ŚDS pochodzą z dotacji celowej budżetu państwa przekazanej przez wojewodę za pośrednictwem powiatu.

Realizując powyższe zadanie w 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wydało 21 decyzji o skierowaniu do Środowiskowego Domu Samopomocy Typu B w Raciborzu. Korzystanie z usług Środowiskowego Domu Samopomocy typu B w Raciborzu jest nieodpłatne. Na koniec minionego roku 10 osób oczekiwało na przyjęcie do ŚDS.

W ramach działalności Środowiskowego Domu Samopomocy Typu B w Raciborzu w dalszym ciągu prowadzone są zajęcia klubowe przeznaczone dla byłych uczestników oraz osób oczekujących na przyjęcie do wyżej wymienionego ośrodka wsparcia.

1.1.3. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Realizując powyższe zadanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2023 r. przyznało 7 świadczeń dla 4 osób, które po opuszczeniu młodzieżowego ośrodka wychowawczego kontynuowały naukę oraz otrzymały pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Wspomnianą pomoc przyznano na łączną kwotę 8 817,60 zł.

Tabela nr 6. Wydatki na świadczenia dla osób opuszczających placówki w 2023 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC RZECZOWA
LICZBA ŚWIADCZEŃ	0	6	1
KWOTA ŚWIADCZEŃ (zł)	0	3 306,60	5 511,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.1.4. Nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

Realizując zapisy art. 112 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. PCPR w Raciborzu sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej. W związku z powyższym na terenie powiatu raciborskiego kontroli Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu podlegają:

- 1) DPS „Złota Jesień” w Raciborzu przy ul. Grzonki 1;
- 2) DPS w Raciborzu przy Placu Władysława Jagiełły 3;
- 3) DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach przy ul. Kolejowej 4;
- 4) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1;
- 5) Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5;
- 6) Środowiskowy Dom Samopomocy typu B w Raciborzu przy ul. Grzonki 1.

W roku 2023 plan kontroli zakładał realizację 6 kontroli:

- 1) DPS „Złota Jesień” w Raciborzu przy ul. Grzonki 1 w terminie 25 – 29.09.2023 r., kontrola niezrealizowana w 2023 r. – termin został przesunięty na styczeń 2024 r.;
- 2) DPS w Raciborzu przy Placu Władysława Jagiełły 3 w terminie 3 – 5 lipca 2023 r. przeprowadzona została kontrola doraźna, w związku z czym planowana na 23 – 27.10.2023 r. kontrola planowa stała się bezzasadną;
- 3) ŚDS w Raciborzu przy ul. Grzonki 1 w terminie 12 – 16.03.2023 r. – kontrola zrealizowana według planu;
- 4) Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5 w terminie 06 – 10.03.2023 r. – kontrola zrealizowana według planu; Kontrola doraźna zrealizowana w dniach 12 – 16.06.2023 r.;
- 5) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1 w terminie 11 – 12.12.2023 r. – kontrola zrealizowana według planu;
- 6) DPS „Różany Pałac” w Krzyżanowicach w terminie 22 – 26.05.2023 r. – kontrola zrealizowana według planu.

W roku 2023 zrealizowano 6 kontroli, na podstawie upoważnienia Starosty Raciborskiego, w podległych placówkach, w tym 4 kontrole planowe i 2 kontrole doraźne.

1.2. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ Z DNIA 9 CZERWCA 2011 r. O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań powiatu należy organizacja pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia małoletnim opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
- 2) przygotowanie dziecka do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokajanie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Ponadto obejmuje ona również proces usamodzielnienia wychowanków opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze.

1.2.1. Organizowanie rodzinnej pieczy zastępczej, udzielanie pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu świadczonej opieki i wychowania zawodowym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu organizowało w 2023 r. funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej. Głównym zadaniem osób pełniących funkcję rodzin zastępczych jest zapewnienie opieki i wychowania dzieciom, które zostały osierocone, odrzucone lub którym rodzice biologiczni nie byli w stanie zapewnić bezpieczeństwa i opieki. W wypełnianiu swoich funkcji rodziny zastępcze kierowały się dobrem przyjętych dzieci i poszanowaniem ich praw. Umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych następowało na podstawie postanowienia sądu rodzinnego. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało z dniem uzyskania przez dziecko pełnoletności lub było przedłużone na czas kontynuacji nauki,

jednak nie dłużej niż do 25 roku życia. Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustawało również w przypadku, gdy dziecko wcześniej było skierowane do rodziny biologicznej lub zostało przysposobione przez rodzinę adopcyjną.

Rodzinna piecza zastępcza na terenie powiatu raciborskiego wykonywana była poprzez:

- 1) rodziny zastępcze spokrewnione;
- 2) rodziny zastępcze niezawodowe;
- 3) rodziny zastępcze zawodowe, w tym pogotowia rodzinne;
- 4) rodzinne domy dziecka.

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, były wspierane przez rodziny pomocowe.

Każda rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. otrzymywała świadczenia miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w wysokości zależnej od typu rodziny.

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2022 r. wysokość świadczeń miesięcznych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny od dnia 1 czerwca 2022 r. do dnia 31 maja 2023 r. wynosiła:

- 1) 785,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo);
- 2) 1 189,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka;
- 3) 239,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1700 ze zm.).

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 marca 2023 r. wysokość świadczeń miesięcznych na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w zależności od typu rodziny od dnia 1 czerwca 2023 r. wynosi:

- 4) 899,00 zł – rodziny spokrewnione (dziadkowie i rodzeństwo);
- 5) 1 361,00 zł – rodziny niezawodowe i zawodowe oraz rodzinne domy dziecka;
- 6) 274,00 zł – dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umieszczonego na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Dodatkowo rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka otrzymywali:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania dziecka;
- 2) jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- 3) jednorazowe lub okresowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość

sprawowanej opieki;

- 4) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzona rodzina zastępcza zawodowa lub rodzinny dom dziecka;
- 5) środki na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Powiatu Raciborskiego sprawował łącznie kontrolę nad 106 rodzinami zastępczymi. Na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowały 103 rodziny zastępcze, 1 rodzina zamieszkiwała na terenie powiatu wodzisławskiego, 1 na terenie powiatu rybnickiego oraz 1 na terenie powiatu cieszyńskiego.

W rodzinach tych przebywało łącznie 226 dzieci, w tym:

- 1) 77 dzieci w 55 spokrewnionych rodzinach zastępczych;
- 2) 32 dzieci w 28 niezawodowych rodzinach zastępczych;
- 3) 35 dzieci w 12 zawodowych rodzinach zastępczych;
- 4) 82 dzieci w 11 rodzinnych domach dziecka.

W roku ubiegłym powstało 18 rodzin zastępczych, jednocześnie w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczonych zostało 53 małoletnich.

W okresie sprawozdawczym 40 dzieci opuściło rodziny zastępcze, w tym:

- 1) 14 dzieci usamodzielniało się;
- 2) 6 dzieci powróciło do rodziców biologicznych;
- 3) 7 dzieci zostało adoptowanych;
- 4) 9 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej;
- 5) 4 dzieci zostało przeniesionych do placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Powyższe zadanie w 2023 r. było realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach zadań rządowych, zadań własnych oraz porozumień z j.s.t. Na realizację wspomnianego zadania wydatkowano łącznie **6 384 105,59 zł**, na:

1) zadania rządowe – **ogółem 23 822,23 zł**, w tym:

- a) 23 822,23 zł – świadczenia dla rodzin zastępczych, dotacja otrzymana na podstawie art. 181 pkt 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;

2) zadania własne – **ogółem 5 675 214,13 zł**, w tym:

- a) 2 715 704,39 zł – świadczenia społeczne, w szczególności:
 - 2 529 257,29 zł – świadczenia dla rodzin zastępczych (pomoc comiesięczna, zwroty kosztów za media, dofinansowanie do wypoczynku),

- 186 447,10 zł – świadczenia dla osób usamodzielnianych opuszczających rodzinną pieczę zastępczą (kontynuacja nauki, zagospodarowanie, usamodzielnienie),
- b) 2 665 128,03 zł – wynagrodzenia dla pracowników i zleceniobiorców wraz z pochodnymi,
- c) 165 916,45 zł – wydatki rzeczowe związane z pieczę zastępczą tj. na zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego na porozumienia zawarte w sprawie ponoszenia wydatków na dzieci pochodzących z powiatu raciborskiego umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. W okresie sprawozdawczym 15 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych oraz 1 wychowanka w rodzinnym domu dziecka funkcjonujących na terenie powiatu cieszyńskiego, wodzisławskiego, rybnickiego, kędzierzyńsko – kozielskiego, opolskiego, nyskiego, prudnickiego, Miasta Katowice;
- d) 128 465,26 zł – pozostałe wydatki rzeczowe (zakup materiałów i wyposażenia, usług obcych, koszty delegacji służbowych itp.);

3) porozumienia z j.s.t – **ogółem: 685 069,23 zł**, w tym:

- a) 469 604,40 zł – świadczenia społeczne dla rodzin zastępczych na dzieci pochodzące z innych powiatów a umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego,
- b) 154 154,27 zł – wynagrodzenia zleceniobiorców wraz z pochodnymi (rodziny zastępcze i osoby do pomocy),
- c) 61 310,56 zł – wynagrodzenia dla pracowników wraz z pochodnymi (58 542,80 zł) oraz wydatki rzeczowe (2 767,76 zł) w zakresie kosztów obsługi koordynatora otrzymane z innych powiatów na podstawie wystawionych not księgowych, obciążeniowych.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przebywało 38 dzieci pochodzących z powiatów: kędzierzyńsko – kozielskiego, gliwickiego, strzeleckiego, wodzisławskiego, głubczyckiego, mikołowskiego, rybnickiego, lubińskiego, świdnickiego oraz Miast: Rybnik, Ruda Śl., Częstochowa i Żory. Z tego tytułu Powiat Raciborski w minionym roku otrzymał środki finansowe (dochody) w łącznej wysokości 685 069,23 zł.

Na dzień 31.12.2023 r. na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowały 92 rodziny zastępcze, w których przebywało łącznie 194 dzieci, w tym:

- 1) 65 dzieci w 45 spokrewnionych z dzieckiem rodzinach zastępczych;
- 2) 28 dzieci w 24 niezawodowych rodzinach zastępczych;
- 3) 29 dzieci w 12 zawodowych rodzinach zastępczych;
- 4) 72 dzieci w 11 rodzinnych domach dziecka.

Zdecydowana większość rodzin zastępczych powiatu raciborskiego mieszka na terenie Miasta Racibórz. Szczegółowe informacje przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie poszczególnych gmin powiatu raciborskiego oraz poza terenem powiatu raciborskiego, stan na 31.12.2023 r.

GMINA	LICZBA RODZIN	LICZBA DZIECI
RACIBÓRZ	43	76
KUŹNIA RACIBORSKA	12	36
KRZANOWICE	4	6
KRZYŻANOWICE	3	4
NĘDZA	9	21
PIETROWICE WIELKIE	8	13
RUDNIK	2	7
KORNOWAC	8	21
GMINA SPOZA POWIATU RACIBORSKIEGO	3	10
RAZEM:	92	194

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na terenie powiatu rybnickiego funkcjonuje pogotowie rodzinne, dla którego organizatorem jest Powiat Raciborski. Pogotowie rodzinne to forma opieki, do której kierowane są dzieci na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji życiowej dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. Jeżeli zaistnieją szczególne okoliczności okres ten może zostać wydłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny biologicznej, przysposobienia lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało 11 rodzin zastępczych zawodowych oraz 11 rodzinnych domów dziecka. Szczegółowe dane dotyczące rodzajów rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego, dla których organizatorem jest Powiat Raciborski przedstawia tabela nr 8.

Tabela nr 8. Rodzaje rodzin zastępczych, stan na 31.12.2023 r.

RODZAJE RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA RODZIN	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
SPOKREWNIONE	45	48,9
NIEZAWODOWE	24	26,0
ZAWODOWE	11	12,0
POGOTOWIA RODZINNE	1	1,1
SPECJALISTYCZNE	0	0
RODZINNE DOMY DZIECKA	11	12,0
RAZEM:	92	100

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego wychowują się dzieci w wieku do 18 roku życia oraz osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka i pozostają w tej rodzinie zastępczej do czasu ukończenia nauki, ale nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

Tabela nr 9. Dzieci w rodzinach zastępczych wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2023 r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
0 – 6 roku życia	48	24,7
7 – 13 roku życia	63	32,5
14 – 18 roku życia	56	28,9
powyżej 18 roku życia	27	13,9
RAZEM:	194	100

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w imieniu Starosty Raciborskiego prowadzi rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzących rodzinny dom dziecka. Rejestr jest aktualizowany adekwatnie do zmieniającej się sytuacji rodzinnej i przekazywany do Sądu Rejonowego w Raciborzu.

Sytuacja w zakresie realizacji postanowień sądu dotyczących umieszczenia małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej jest unormowana. Postanowienia w roku 2023 i obecnie są realizowane na bieżąco. Na tle innych powiatów, pod względem sprawności systemu opieki zastępczej i posiadanej liczby zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, Powiat Raciborski prezentuje się dobrze.

1.2.2. Realizacja zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Zarządzeniem nr 166/2011 Starosty Raciborskiego z dnia 3 listopada 2011 r. organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej stanowi strukturę podlegającą Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy

Rodzinie w Raciborzu. Do zadań organizatora należy tworzenie, rozwój i koordynacja systemu rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Na podstawie art. 76 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu powołany został Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, realizujący zadania w zakresie przewidzianym ustawą. Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował swoje zadania zgodnie z założonymi celami. Zadania organizatora skupiały się wokół pozyskiwania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, kwalifikowania i przygotowywania kandydatów, a także pomocy, poradnictwa i wsparcia już istniejącej rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator pieczy zastępczej dokonywał również oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, rodziców zastępczych, kandydatów. Zapewniał wsparcie koordynatora rodzinom zastępczym.

Organizator pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym realizował nałożone przez ustawę następujące zadania:

- 1) prowadził nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 2) kwalifikował osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawał zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 3) organizował szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) zapewniał badania psychologiczne kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 5) zapewniał rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 6) zapewniał pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
- 7) organizował dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomoc wolontariuszy;
- 8) współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;

- 9) prowadził poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 10) zapewniał pomoc prawną osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 11) dokonywał okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12) prowadził działalność diagnostyczno – konsultacyjną, której celem było pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą;
- 13) przeprowadzał badania psychologiczne oraz analizy, o których mowa w art. 42 ust.7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) zapewniał rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwo, które miało na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 15) zapewniał koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji oraz podnoszenie kwalifikacji przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 16) zgłaszał do ośrodków adopcyjnych informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 17) organizował opiekę nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogli sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki;
- 18) wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dla konkretnej rodziny zastępczej po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka;
- 19) dokonywał oceny rodziny zastępczej;
- 20) informował sąd, co najmniej raz na 6 miesięcy o całości sytuacji osobistej dziecka w rodzinie zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. skutecznie realizował swoje zadania. Realizowane jednocześnie funkcje monitorujące miały na celu eliminowanie błędów, a tym samym poprawę warunków funkcjonowania dzieci i ich opiekunów w rodzinie zastępczej oraz podnoszenie jakości pełnionej opieki.

1.2.3. Sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2023 realizował zadania o charakterze promocyjnym, szkoleniowym, organizacyjnym, pomocowym, opiniodawczym i sprawozdawczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej pozyskiwał nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, promował tę formę pieczy zastępczej, kwalifikował, szkolił i przygotowywał kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także udzielał poradnictwa, wsparcia i pomocy istniejącym już rodzinom zastępczym. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował ze środowiskiem lokalnym na rzecz dobra dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy przedstawia sprawozdanie z realizacji zadań.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. realizował otrzymywane postanowienia sądowe, na podstawie których w rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych 53 dzieci. W tym 17 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 7 dzieci zostało umieszczonych w niezawodowej rodzinie zastępczej, 15 dzieci zostało umieszczonych w zawodowej rodzinie zastępczej oraz 14 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach prowadzących rodzinny dom dziecka. W całym okresie sprawozdawczym powstało 19 nowych rodzin zastępczych, w tym 11 rodzin zastępczych spokrewnionych, 7 rodzin zastępczych niezawodowych oraz 1 zawodowa, gdzie łącznie zostało umieszczonych 27 dzieci. Pozostałe 26 dzieci zostało umieszczonych w już istniejących rodzinach zastępczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu prowadziło kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze w celu pozyskania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Jak w poprzednich latach promocja prowadzona była poprzez zamieszczenie informacji o kryteriach doboru rodzin zastępczych na stronie PCPR, profilu społecznościowym Facebook. Ponadto na budynku Powiatowym Centrum Sportu w Raciborzu zamieszczony został bilbord z hasłem promującym rodzicielstwo zastępcze

„Dajmy mu szansę. Zostań rodziną zastępczą”, której celem było pozyskanie nowych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W efekcie działań promujących rodzicielstwo zastępcze do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2023 r. zgłosiło się 22 kandydatów na rodziców zastępczych, w tym 5 kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową oraz 13 kandydatów na rodzinę spokrewnioną. Ponadto 4 kandydatów, którzy ukończyli szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze i pełnili funkcję rodziny zastępczej zwróciło się z wnioskiem o ponowną kwalifikację. Jeden kandydat nie złożył kompletnych dokumentów i nie otrzymał kwalifikacji.

W toku kwalifikacji w roku 2023 wydano 22 opinie o spełnieniu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Spośród wszystkich kwalifikowanych 1 kandydat, który złożył dokumenty w roku 2022, nie otrzymał rękojmi zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Organizator przeprowadził analizy w zakresie sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej dotyczące kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka w 14 rodzinach.

Szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą spokrewnioną i niezawodową zostało zorganizowane przy współpracy z Stowarzyszeniem Rodzicielstwa Zastępczego „Jedno Serce” i odbywało się w trybie online dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową w terminie listopad – grudzień 2023 r.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. wydał 6 zaświadczeń kwalifikacyjnych po ukończonym szkoleniu, gdyż pozostali kandydaci byli w trakcie odbywania praktyk w rodzinie zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. wydał również 52 zaświadczenia kwalifikacyjne osobom, którym minął termin wcześniejszych zaświadczeń, a spełniały one warunki, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz posiadali predyspozycje do sprawowania pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniał również pomoc już istniejącym rodzinom zastępczym. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniło rodzinom zastępczym pomoc oraz wsparcie w przypadku wystąpienia problemów w rodzinie. Oprócz tego rodziny zastępcze zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka wspierały się wzajemnie między innymi poprzez wspólne działania w Stowarzyszeniu Rodzin Zastępczych „Przyjazny Dom”. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2023 r. zorganizowało grupę wsparcia.

Organizator w realizacji swoich zadań współpracował ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej, sądami, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i organizacjami społecznymi.

W roku 2023 w wyniku prac organizatora rodzinnej pieczy zastępczej możliwe było dalsze skoordynowanie pracy oraz zacieśnienie współpracy z organizacjami i instytucjami. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. współpracował z:

- 1) ośrodkami pomocy społecznej – asystentami rodzin – w zakresie przekazywania informacji na temat rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz przygotowywania planów pomocy dziecku i rodzinie (współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentem rodziny);
- 2) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu – współpraca w zakresie przekazywania informacji na temat funkcjonowania rodziny biologicznej oraz pomoc przy przekazywaniu dzieci do pieczy zastępczej;
- 3) Sądem Rejonowym w Raciborzu Wydział III Rodzinny i Nieletnich – przy wskazywaniu kandydatów na rodzinę zastępczą dla dzieci, wobec których podjęte zostały działania w kierunku umieszczenia ich w pieczy zastępczej, przesyłaniu oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i zasadność dalszego pobytu w pieczy;
- 4) zakładami opieki zdrowotnej – współpraca przy przekazywaniu dokumentów oraz informacji o stanie zdrowia dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 5) Policją – współpraca przy umieszczaniu małoletnich w pieczy zastępczej;
- 6) ośrodkami adopcyjnymi – współpraca przy zgłaszaniu dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu wskazania rodzin adopcyjnych;
- 7) szkołami – współpraca w rozwiązywaniu problemów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; pozyskiwanie opinii o dzieciach; bieżąca współpraca z pedagogami;
- 8) Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Raciborzu – w zakresie informowania rodzin zastępczych o możliwości uzyskania pomocy i poradnictwa w ramach zadań placówki.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w roku 2023 zatrudniało sześciu psychologów. Trzech psychologów miało stały kontakt z rodzinami zastępczymi i udzielało wsparcia psychologicznego. W 2023 r. psycholodzy udzielili 393 porad, z których skorzystało 70 rodzin zastępczych. Porady były udzielane telefonicznie, jak również indywidualnie w zależności od sytuacji i potrzeb.

Ponadto jeden psycholog prowadził grupę wsparcia dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, jeden psycholog przeprowadzał badania psychologiczne rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze oraz jeden psycholog udzielał porad w ramach interwencji kryzysowej zarówno dla rodzin zastępczych jak i podopiecznych.

Jednym z ważniejszych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinnego domu dziecka. Zasady oceny okresowej dziecka regulują art. 128 – 131 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Oceny sytuacji dziecka odbywały się w formie stacjonarnej w siedzibie Powiatowego Centrum Sportu w Raciborzu. W 2023 r. sporządzonych zostało 262 protokołów dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i zasadności pobytu małoletniego dziecka w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka.

Oceny sytuacji dziecka były sporządzone na podstawie otrzymanych opinii i dokumentów:

- 1) rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinnego domu dziecka;
- 2) pedagoga;
- 3) psychologa;
- 4) właściwego asystenta rodziny;
- 5) przedstawiciela ośrodka adopcyjnego;
- 6) koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 7) rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Na podstawie dokonanych ocen sytuacji dziecka sporządzono informację dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, która była przekazywana do sądu.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził także poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci. W roku 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu zapewniało rodzinom zastępczym wsparcie koordynatora oraz psychologa. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej utrzymywał stały kontakt telefoniczny z rodziną zastępczą. W przypadku zgłoszenia większych problemów przez rodziców zastępczych, opiekunów, informowano gdzie mogą uzyskać dodatkową pomoc m.in. w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub u lekarzy specjalistów.

Koordynatorzy i organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. uczestniczyli w szkoleniach i webinarach między innymi:

- 1) „Bezpieczeństwo pracownika socjalnego – radzenie sobie w trudnych sytuacjach z klientem”;
- 2) „Bezpieczeństwo pracowników socjalnych”;

- 3) „Trening Umiejętności Społecznych”;
- 4) „Ważne zmiany w pieczy zastępczej”;
- 5) „Opiekun tymczasowy – wyzwanie dla PCPR i OPS”;
- 6) „Interwencyjne odebranie dziecka – art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2021 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzał również badania psychologiczne oraz oceniał sytuację osobistą, rodzinną i majątkową rodzin zastępczych. W powiecie raciborskim badania psychologiczne realizowane były poprzez psychologa zatrudnionego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu. Psycholog przeprowadził badania psychologiczne oraz wydał opinię o posiadanych predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka dla 39 osób w 23 rodzinach zastępczych.

Organizator zgłaszał do ośrodka adopcyjnego dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W 2023 r. do ośrodków adopcyjnych zostało zgłoszonych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej 11 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, w celu znalezienia dla nich rodzin przysposabiających. W omawianym zakresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu współpracowało ze Śląskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Katowicach oddział ds. adopcji i wspierania rodziny w Rybniku.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej realizował zadanie związane z zapewnieniem opieki dzieciom w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie mogli sprawować opieki nad dzieckiem. W 2023 r. 4 osoby prowadzące rodzinny dom dziecka oraz 2 rodziny zawodowe skorzystały z organizowania opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy okresowo nie mogli sprawować opieki z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku. W związku z powyższym 31 małoletnich zostało umieszczonych w 8 rodzinach pomocowych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczał koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który na wniosek rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka obejmował ich swoją opieką. W 2023 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w okresie od stycznia do marca było zatrudnionych 8 koordynatorów, od kwietnia do lipca zatrudnionych było 6 koordynatorów, w miesiącu sierpniu zatrudnionych było 7 koordynatorów, od miesiąca września zatrudnionych jest 6 koordynatorów. Koordynatorzy mieli pod opieką 92 rodziny zastępcze. Ponadto organizator rodzinnej pieczy z uwagi na braki kadrowe (brak koordynatorów) okresowo sprawował opiekę nad 14 rodzinami zastępczymi.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzili 34 plany pomocy dziecku. Plany zawierały długo i krótkofalowe sformułowane pisemnie działania na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w sferze edukacyjnej, psychospołecznej, zdrowotnej, socjalno – bytowej, kontaktów z rodzicami biologicznymi i monitorowania procedur adopcyjnych.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. dokonał 29 ocen rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu współpracowało z sądami oraz informowało, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy miejscowo sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka. W roku 2023 do sądów zostało przekazanych 260 informacji o całokształcie sytuacji osobistej małoletnich umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

W ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, działając w oparciu o uchwałę nr 117/646/2021 Zarządu Powiatu Raciborskiego z dnia 16 marca 2021 r. w sprawie zasad sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczym, upoważniony przez Zarząd Powiatu pracownik Starostwa przeprowadził 11 kontroli planowanych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 7 kontroli planowanych w rodzinach zastępczych niezawodowych, 4 kontrole planowane w rodzinnych domach dziecka, 4 kontrole w rodzinach zastępczych zawodowych oraz 6 w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto przeprowadzono kontrolę doraźną w placówce opiekuńczo – wychowawczej oraz kontrolę organizatora pieczy zastępczej.

Po przeprowadzonych kontrolach w rodzinach zastępczych organizator rodzinnej pieczy zastępczej podejmował działania zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi.

1.2.4. Organizowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zapewnianie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie, poprzez umieszczanie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie powiatu raciborskiego jest sprawowana w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W roku 2023 na terenie powiatu raciborskiego funkcjonowało sześć placówek opiekuńczo – wychowawczych, które dysponowały łącznie 96 miejscami.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze realizowały zadania wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., nr 292, poz. 1720 ze zm.). W placówce opiekuńczo – wychowawczej umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Jednakże w wyjątkowych okolicznościach możliwe jest przyjęcie dziecka poniżej 10 roku życia np. w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo – wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

W placówkach zapewniano dzieciom całodobową opiekę i wychowanie, zaspakajano ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne i religijne. W placówkach gwarantowano także korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia zgodnego z ich wiekiem. Stwarzano wychowankom warunki do fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju. Pracownicy placówek współdziałali w zakresie utrzymywania osobistych kontaktów wychowanków z rodzicami i innymi bliskimi osobami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych. Praca z dzieckiem prowadzona była zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku jego braku z podmiotem organizującym pracę z rodziną. W placówkach podejmowane były działania w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej w przypadku dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Wychowankowie przebywający w placówkach opiekuńczo – wychowawczych nabywali umiejętności organizacji czasu wolnego i mieli możliwość uczestniczenia w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Placówki opiekuńczo – wychowawcze umożliwiały wychowankom korzystanie z zajęć wychowawczych, korekcyjnych, kompensacyjnych, logopedycznych, terapeutycznych, rekompensujących braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujących do życia społecznego oraz wyrównujących deficyty rozwojowe dzieci. Placówki opiekuńczo – wychowawcze organizowały wszystkim swoim wychowankom wypoczynek letni oraz zimowy. Wychowankowie placówek mieli również zagwarantowaną specjalistyczną opiekę medyczną (pediatryczną, okulistyczną, stomatologiczną, ortopedyczną, neurologiczną, psychiatryczną, ginekologiczno – położniczą). Placówki ściśle współpracowały z sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu, powiatowymi centrami pomocy rodzinie z innych powiatów, rodziną, asystentami rodziny, kuratorami oraz z innymi osobami i instytucjami, które wspierają działania wychowawcze. Cyklicznie odbywały się

Zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Powiat Raciborski zlecił zadanie prowadzenia placówek opiekuńczo – wychowawczych dwóm podmiotom niepublicznym na podstawie art. 190 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) Zgromadzeniu Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) Inspektoriatu Warszawskiego z siedzibą w Łomiankach, ul. Warszawska 152;
- 2) Stowarzyszeniu „Otwarte Serca Dzieciom” z siedzibą w Kuźni Raciborskiej, ul. Mickiewicza 7.

Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki prowadzi na terenie Powiatu Raciborskiego Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjno – interwencyjnego w Pogrzebieniu przy ulicy Klasztornej 8, która jest placówką przeznaczoną dla 14 wychowanków oraz posiada 2 dodatkowe miejsca, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pogrzebieniu obejmowała opieką łącznie 17 dzieci. W okresie minionego roku do Placówki zostało przyjętych 2 wychowanków z terenu powiatu raciborskiego i 1 wychowanka spoza powiatu raciborskiego. W omawianym okresie 4 wychowanków opuściło placówkę, w tym:

- 1) 1 wychowanka umieszczona interwencyjnie z uwagi na ucieczkę z placówki opiekuńczo-wychowawczej poza powiatem raciborskim, do której powróciła;
- 2) 2 wychowanków zostało przeniesionych do rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) 1 wychowanek został umieszczony w schronisku dla nieletnich.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu na dzień 31 grudnia 2023 r. przebywało 13 wychowanków (6 dziewcząt i 7 chłopców), w następujących przedziałach wiekowych:

- 1) poniżej roku – 0;
- 2) od 1 roku do 3 lat – 0;
- 3) od 4 lat do 6 lat – 2;
- 4) od 7 lat do 13 lat – 6;
- 5) od 14 lat do 17 lat – 4;
- 6) od 18 lat do 24 lat – 1.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Pogrzebieniu w 2023 r. wynosił 4 501,00 zł.

w Pogrzebieniu w 2023 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2023	Styczeń	14
	Luty	14
	Marzec	14
	Kwiecień	14
	Maj	14
	Czerwiec	14
	Lipiec	14
	Sierpień	14
	Wrzesień	14
	Październik	14
	Listopad	13
	Grudzień	13

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” z siedzibą w Kuźni Raciborskiej prowadzi na terenie Powiatu Raciborskiego:

- 1) **Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjnego w Kuźni Raciborskiej przy ulicy Mickiewicza 7 dla 14 wychowanków z dodatkowymi 4 miejscami, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.**

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej zapewniła opiekę łącznie 20 dzieciom. Do placówki przyjęto 11 małoletnich pochodzących z powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 11 wychowanków, w tym:

- a) 3 wychowanków usamodzielniało się,
- b) 2 wychowanków powróciło do rodziny biologicznej,
- c) 5 wychowanków zostało przeniesionych do innej placówki opiekuńczo – wychowawczej,
- d) 1 wychowanek został umieszczony w zakładzie poprawczym.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej na dzień 31 grudnia 2023 r. przebywało 18 wychowanków (7 dziewcząt i 11 chłopców), w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0,
- b) od 1 roku do 3 lat – 0,
- c) od 4 lat do 6 lat – 1,
- d) od 7 lat do 13 lat – 9,
- e) od 14 lat do 17 lat – 6,

f) od 18 lat do 24 lat – 2.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej w 2023 r. wynosił 4 172,00 zł.

Tabela nr 11. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej w 2023 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2023	Styczeń	17
	Luty	15
	Marzec	17
	Kwiecień	18
	Maj	18
	Czerwiec	17
	Lipiec	17
	Sierpień	17
	Wrzesień	18
	Październik	18
	Listopad	18
	Grudzień	18

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

2) Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjno – interwencyjnego w Nędzy przy ul. Leśnej 1 dla 14 wychowanków z 3 dodatkowymi miejscami, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy opieką objęła łącznie 18 dzieci. Do placówki przyjęto 2 małych w tym 1 pochodzącego z terenu powiatu raciborskiego i 1 spoza powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 2 wychowanków, z czego:

- a) 1 wychowanek został przeniesiony do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- b) 1 wychowanka usamodzielniała się.

W Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy na dzień 31 grudnia 2023 r. przebywało 17 wychowanków (6 dziewcząt i 11 chłopców), w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0,
- b) od 1 roku do 3 lat – 0,
- c) od 4 lat do 6 lat – 0,
- d) od 7 lat do 13 lat – 3,
- e) od 14 lat do 17 lat – 13,
- f) od 18 lat do 24 lat – 1.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy w 2023 r. wyniósł 4 347,00 zł.

Tabela nr 12. Liczba dzieci przebywających w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy w 2023 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2023	Styczeń	17
	Luty	17
	Marzec	17
	Kwiecień	17
	Maj	17
	Czerwiec	17
	Lipiec	17
	Sierpień	17
	Wrzesień	17
	Październik	17
	Listopad	17
	Grudzień	17

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

3) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą w Raciborzu typu socjalizacyjnego przy ulicy Długiej 34/1 dla 14 wychowanków z 1 dodatkowym miejscem, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Raciborzu opieką objęła łącznie 18 dzieci. Do placówki przyjęto 9 wychowanków. W tym 7 pochodzących z terenu powiatu raciborskiego i 2 spoza powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 11 wychowanków, w tym:

- a) 3 wychowanków powróciło do rodziny biologicznej,
- b) 7 wychowanków usamodzielniało się,
- c) 1 wychowanka umieszczona została w rodzinnej pieczy zastępczej.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu na dzień 31 grudnia 2023 r. przebywało 13 wychowanków (5 dziewcząt i 8 chłopców), w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0,
- b) od 1 roku do 3 lat – 0,
- c) od 4 lat do 6 lat – 0,
- d) od 7 lat do 13 lat – 1,
- e) od 14 lat do 17 lat – 8,
- f) od 18 lat do 24 lat – 4.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce w Raciborzu w 2023 r. wynosił 4 184,00 zł.

Tabela nr 13. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu w 2023 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2023	Styczeń	16
	Luty	16
	Marzec	14
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	15
	Wrzesień	16
	Październik	15
	Listopad	15
	Grudzień	13

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

4) **Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjnego w Cyprzanowie przy ulicy Janowskiej 15**, która rozpoczęła swoją działalność w dniu 6 lutego 2019 r. dla 14 wychowanków z 1 dodatkowym miejscem, zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego.

W okresie sprawozdawczym Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Cyprzanowie objęła opieką łącznie 18 dzieci. Do placówki przyjęto 6 wychowanków w tym 3 wychowanków z terenu powiatu raciborskiego i 3 spoza powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 5 wychowanków w tym:

- a) 1 wychowanek został umieszczony w domu pomocy społecznej,
- b) 1 wychowanek został przeniesiony do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie,
- c) 1 wychowanek został przeniesiony do rodzinnej pieczy zastępczej,
- d) 2 wychowanków usamodzielniało się.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie na dzień 31 grudnia 2023 r. przebywało 16 wychowanków (6 dziewcząt i 10 chłopców), w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0,
- b) od 1 roku do 3 lat – 0,
- c) od 4 lat do 6 lat – 0,

- d) od 7 lat do 13 lat – 7,
- e) od 14 lat do 17 lat – 9,
- f) od 18 lat do 24 lat – 0.

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie w 2023 r. wynosił 4 767,00 zł.

Tabela nr 14. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie w 2023 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2023	Styczeń	15
	Luty	15
	Marzec	15
	Kwiecień	15
	Maj	15
	Czerwiec	15
	Lipiec	15
	Sierpień	14
	Wrzesień	14
	Październik	13
	Listopad	13
	Grudzień	16

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

5) Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą typu socjalizacyjnego w Samborowicach przy ulicy Opawskiej 7, przeznaczoną dla 14 wychowanków z 1 miejscem dodatkowym zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego, funkcjonującą od dnia 1 września 2019 r.

W okresie sprawozdawczym w/w Placówka objęła opieką łącznie 17 wychowanków. Do placówki przyjęto 6 wychowanków w tym 5 z terenu powiatu raciborskiego i 1 spoza terenu powiatu raciborskiego. Placówkę opuściło 7 wychowanków, z czego:

- a) 2 wychowanków zostało przysposobionych,
- b) 2 wychowanków zostało przeniesionych do innej placówki opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu raciborskiego,
- c) 3 wychowanków usamodzielniało się.

W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach na dzień 31 grudnia 2023 r. przebywało 15 wychowanków (6 dziewcząt i 9 chłopców), w następujących przedziałach wiekowych:

- a) poniżej roku – 0,
- b) od 1 roku do 3 lat – 0,

- c) od 4 lat do 6 lat – 0,
- d) od 7 lat do 13 lat – 6,
- e) od 14 lat do 17 lat – 9,
- f) od 18 lat do 24 lat – 0.

Miesięczny koszt utrzymania dzieci w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach w 2023 r. wynosił 5 009,00 zł.

Tabela nr 15. Liczba dzieci przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach w 2023 r.

ROK	MIESIĄC	LICZBA DZIECI
2023	Styczeń	16
	Luty	16
	Marzec	16
	Kwiecień	16
	Maj	16
	Czerwiec	15
	Lipiec	16
	Sierpień	15
	Wrzesień	15
	Październik	15
	Listopad	15
	Grudzień	15

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 16. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg okresów przebywania, stan na 31.12.2023 r.

OKRES PRZEBYWANIA W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
do 3 miesięcy	10	10,87
powyżej 3 do 6 miesięcy	3	3,26
powyżej 6 do 12 miesięcy	14	15,22
powyżej 1 roku do 2 lat	21	22,83
powyżej 2 lat do 3 lat	13	14,13
powyżej 3 lat	31	33,69
RAZEM:	92	100,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu raciborskiego przebywało łącznie 92 wychowanków, w tym 36 dziewcząt i 56 chłopców w:

- 1) Pogrzebieniu – 13 podopiecznych, w tym 6 dziewcząt oraz 7 chłopców;

- 2) Kuźni Raciborskiej – 18 podopiecznych, w tym 7 dziewcząt oraz 11 chłopców;
- 3) Nędzy – 17 podopiecznych, w tym 6 dziewcząt oraz 11 chłopców;
- 4) Raciborzu – 13 podopiecznych, w tym 5 dziewcząt oraz 8 chłopców;
- 5) Cyprzanowie – 16 podopiecznych, w tym 6 dziewcząt oraz 10 chłopców;
- 6) Samborowicach – 15 podopiecznych, w tym 6 dziewcząt oraz 9 chłopców.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu raciborskiego przebywało 27 wychowanków pochodzących z terenu innych powiatów, w tym w:

- 1) Pogrzebieniu – 4 osoby;
- 2) Kuźni Raciborskiej – 3 osoby;
- 3) Nędzy – 4 osoby;
- 4) Raciborzu – 3 osoby;
- 5) Cyprzanowie – 9 osób;
- 6) Samborowicach – 4 osoby.

Tabela nr 17. Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej wg przedziałów wiekowych, stan na 31.12.2023 r.

PRZEDZIAŁ WIEKOWY	LICZBA DZIECI	UDZIAŁ PROCENTOWY (%)
0 – 6 roku życia	3	3,26
7 – 13 roku życia	32	34,78
14 – 17 roku życia	49	53,26
powyżej 18 roku życia	8	8,70
RAZEM:	92	100,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2023 r. wydało łącznie 32 skierowania, w tym:

- 1) 24 skierowania kierujące do:
 - a) Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Pogrzebieniu – wydano i zrealizowano 2 skierowania,
 - b) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Kuźni Raciborskiej – wydano i zrealizowano 11 skierowań,
 - c) Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Nędzy – nie wydano skierowań,
 - d) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Raciborzu – wydano i zrealizowano 3 skierowania,

- e) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie – wydano 7 i zrealizowano 6 skierowań,
- f) Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach – wydano i zrealizowano 1 skierowanie;
- 2) 8 skierowań zmieniających:
 - a) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Raciborzu – wydano 5 skierowań,
 - b) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Samborowicach – wydano 2 skierowania,
 - c) Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Nędzy –
 - d) wydano 1 skierowanie;

W okresie sprawozdawczym żadne dziecko pochodzące z terenu powiatu raciborskiego nie było umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczych poza terenem powiatu.

Tabela nr 18. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych według stanu na 31.12.2023 r. oraz miesięczny koszt utrzymania w placówkach.

POWIAT	LICZBA DZIECI	MIESIĘCZNY KOSZT UTRZYMANIA 1 DZIECKA (ZŁ)
WPOW POGRZEBIEŃ	13	4 501,00
POW KUŹNIA RACIBORSKA	18	4 172,00
WPOW NĘDZA	17	4 347,00
POW RACIBÓRZ	13	4 184,00
POW CYPRZANÓW	16	4 767,00
POW SAMBOROWICE	15	5 009,00
Razem:	92	-

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W roku 2023 działające na terenie powiatu raciborskiego placówki opiekuńczo – wychowawczych spełniały standard dotyczących liczby wychowanków przebywających w placówce opiekuńczo – wychowawczej tj. 14 podopiecznych, zgodnie z art. 230 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1.2.5. Prowadzenie postępowań w celu ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Rodzice, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 193 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy

zastępczej do wysokości miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W celu realizacji powyższego zadania u rodziców, których dzieci zostały umieszczone w rodzinnej bądź w instytucjonalnej pieczy zastępczej, zbadana została sytuacja rodzinna, materialna, dochodowa i zdrowotna, co zostało udokumentowane poprzez sporządzenie protokołu. Wobec rodziców, co do których w trakcie postępowania nie udało się ustalić adresu zamieszkania (brak meldunku, nieprzebywanie pod adresem zameldowania, brak informacji o miejscu pobytu) odstąpiono od wydania decyzji administracyjnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2023 r. prowadziło postępowania administracyjne względem 170 rodziców biologicznych, celem ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W toku postępowania wydano 127 decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia i odstąpienia od ustalenia odpłatności za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w pieczy zastępczej. Ponadto jedną decyzję w sprawie rozłożenia opłaty za pobyt dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej na raty. Jedną decyzję w sprawie umorzenia w całości kwoty stanowiącej odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie opłaty za pobyt pełnoletniego wychowanka w rodzinnej pieczy zastępczej.

1.2.6. Wytaczanie na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej powództwa o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych.

W roku 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wystąpiło z wnioskiem o złożenie 16 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych przeciwko rodzicom biologicznym, w tym 15 w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej oraz 1 w przypadku dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

1.2.7. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo – wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.

Realizując powyższe zadanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu w 2023 r. przyznało 294 świadczeń dla 45 osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej kontynuowały naukę albo otrzymały pomoc na zagospodarowanie bądź usamodzielnienie. Pomoc przyznano na łączną kwotę 302 660,20 zł w tym:

- 1) 186 447,10 zł – dla usamodzielnianych opuszczających rodzinną pieczę zastępczą;
- 2) 116 213,10 zł – dla usamodzielnianych opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą.

Tabela nr 19. Wydatki na świadczenia dla osób opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze w 2023 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE
LICZBA ŚWIADCZEŃ	5	91	8
KWOTA ŚWIADCZEŃ (ZŁ)	41 453,00	57 695,10	17 065,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 20. Wydatki na świadczenia dla osób opuszczających rodziny zastępcze w 2023 r.

	USAMODZIELNIENIE	KONTYNUACJA NAUKI	POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE
LICZBA ŚWIADCZEŃ	8	176	6
KWOTA ŚWIADCZEŃ (ZŁ)	61 617,00	111 586,10	13 244,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Z osobami usamodzielnianymi prowadzona była praca socjalna, której celem było między innymi opracowanie programu usamodzielnienia, szczegółowa kontrola wydatkowania udzielanej pomocy, kontrola postępów w nauce oraz pomoc w uzyskaniu mieszkania.

1.3. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REPATRIACJI.

W roku 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu objęło pomocą jedną czteroosobową rodzinę repatriantów. Zgodnie z decyzją Pełnomocnika Rządu ds. Repatriacji wypłacono rodzinie świadczenie ze środków w budżetu państwa w wysokości 67 513,31 zł. Ponadto przyznano rodzinie pomoc na częściowe pokrycie udokumentowanych i uzasadnionych kosztów związanych z remontem, adaptacją oraz wyposażeniem lokalu mieszkalnego w kwocie 23 197,84 r. Świadczenie to zostało wypłacone w 2024 r. po przekazaniu środków finansowych przez Wojewodę Śląskiego środków finansowych.

1.4. ZADANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE REALIZOWANE ZGODNIE Z USTAWĄ O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym;

Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez: wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, dofinansowując następujące zadania:

- 1) uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych;
- 3) zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- 4) likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- 5) prowadzenie warsztatu terapii zajęciowej.

Na realizację powyższych zadań Centrum dysponowało środkami finansowymi pochodzącymi z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznanymi Centrum uchwałą nr L/386/2023 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 28 marca 2023 r. wraz z późniejszymi zmianami.

1.4.1. Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych.

Turnus rehabilitacyjny jest formą rehabilitacji społecznej, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie

zaradności, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. Turnus rehabilitacyjny trwa minimum 14 dni.

W 2023 r. Centrum otrzymało na ten cel środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 796 451,00 zł. O dofinansowanie ubiegało się 662 osób, w tym 475 osób niepełnosprawnych oraz 187 opiekunów tych osób. **Z dofinansowania skorzystało 575 osób, w tym 420 osób niepełnosprawnych i 155 opiekunów**, pozostałe osoby niepełnosprawne zrezygnowały z otrzymanego dofinansowania. Łącznie na ten cel wydano kwotę 791 204,00 zł.

Tabela nr 21. Osoby niepełnosprawne, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych w 2023 r. z podziałem na gminy.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH		KWOTA (ZŁ)
	NIEPEŁNOSPRAWNI	OPIEKUNOWIE	
RACIBÓRZ	295	100	547 854,00
RUDNIK	8	4	16 208,00
NĘDZA	17	6	31 186,00
KRZANOWICE	8	3	16 875,00
KUŹNIA RACIBORSKA	22	7	40 681,00
PIETROWICE WIELKIE	15	8	31 130,00
KRZYŻANOWICE	42	16	80 440,00
KORNOWAC	13	11	26 830,00
	420	155	791 204,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.2. Dofinansowanie usług tłumacza migowego – przewodnika.

Na realizację zadania w 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało środki finansowe z PFRON w wysokości 9 785,88 zł, co pozwoliło na realizację 2 wniosków na kwotę 9 785,88 zł.

1.4.3. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu wpłynął wniosek Stowarzyszenia Persona na Rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu, który został zrealizowany. W ramach udzielonego dofinansowania 28 osób niepełnosprawnych wyjechało na dwudniową wycieczkę pn. „Kraina wygasłych wulkanów – Góry i Pogórze Kaczawskie. Obszar Dolnego Śląska pomiędzy Złotoryją a Jelenią Górą”. Wysokość wsparcia wyniosła 12 600,00 zł.

1.4.4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Barьеры architektoniczne – to utrudnienia dla osób niepełnosprawnych występujące w budynkach i ich elementach zewnętrznych, które ze względu na rozwiązania techniczne lub warunki użytkowania utrudniają bądź uniemożliwiają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym, zwłaszcza z dysfunkcją narządu ruchu.

Barьеры w komunikowaniu się – to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Barьеры techniczne – to bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej funkcjonowanie społeczne. Likwidacja takich barier powinna spowodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Na realizację zadania w 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało środki finansowe z PFRON w wysokości 74 783,10 zł, w tym na:

- 1) likwidację barier architektonicznych – 35 000,00 zł;
- 2) likwidację barier w komunikowaniu się – 9 783,10 zł;
- 3) likwidację barier technicznych – 30 000,00 zł.

O dofinansowanie ubiegało się 32 osoby, na łączną kwotę 292 114,05 zł, w tym:

- 1) likwidacja barier architektonicznych 10 osób – 186 338,66 zł;
- 2) likwidacja barier w komunikowaniu się 8 osób – 39 573,69 zł;
- 3) likwidacja barier technicznych 14 osób – 66 201,70 zł.

W ramach realizacji zadania dofinansowano 10 wniosków, na łączną kwotę 74 783,10 zł.

W grupie zrealizowanych wniosków 2 dotyczyły likwidacji barier architektonicznych, 2 dotyczyły likwidacji barier w komunikowaniu się, a 6 było związanych z likwidacją barier technicznych.

Szczegółowe dane przedstawia tabela nr 22.

Tabela nr 22. Dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w 2023 r.

GMINA	BARIERY					
	ARCHITEKTONICZNE		W KOMUNIKOWANIU		TECHNICZNE	
	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)	Liczba wniosków	Kwota (zł)
RACIBÓRZ	1	16 000,00	1	3134,05	2	5 347,50
RUDNIK	0	0,00	0	0,00	0	0,00
NĘDZA	0	0,00	0	0,00	0	0,00
KRZANOWICE	0	0,00	0	0,00	3	21 812,00

KUŹNIA RACIBORSKA	0	0,00	1	6 649,05	0	0,00
PIETROWICE WIELKIE	1	19 000,00	0	0,00	0	0,00
KRZYŻANOWICE	0	0,00	0	0,00	1	2 840,50
KORNOWAC	0	0,00	0	0,00	0	0,00
RAZEM:	2	35 000,00	2	9 783,10	6	30 000,00

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.5. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.

W 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu otrzymało na ten cel środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 546 634,02 zł. Osoby niepełnosprawne złożyły łącznie 339 wniosków na łączną kwotę 896 063,06 zł. Wsparcie zostało udzielone 161 osobom niepełnosprawnym łączną kwotę 546 634,02 zł.

Szczegółowe dane przedstawiają tabele nr 23, 24, 25.

Tabela nr 23. Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych w 2023 r.

PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba przedmiotów	Kwota (zł)	Liczba przedmiotów	Kwota (zł)
WÓZEK INWALIDZKI SPECJALNY	6	10 969,00	2	7 100,00
BALKONIK, PODPÓRKA CZTEROKOŁOWA, CHODZIK	5	845,00	0	0,00
OBUWIE ORTOPEDYCZNE	2	1 050,50	1	90,00
PROTEZA KOŃCZYNY GÓRNYCH/DOLNYCH	6	40 696,33	0	0,00
ORTEZA KOŃCZYNY DOLNEJ/GÓRNEJ	1	80,00	1	2 700,00
PIONIZATOR	1	4 500,00	2	5 887,98
KULE ŁOKCIOWE	2	150,00	0	0,00
POŃCZOCHY KIKUTOWE	1	84,00	0	0,00
RAZEM:	24	58 374,83	6	15 777,98

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 24. Dofinansowanie do środków pomocniczych w 2023 r.

ŚRODKI POMOCNICZE	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba środków pomocniczych	Kwota (zł)	Liczba środków pomocniczych	Kwota (zł)
WKŁADKI USZNE	48	5 723,00	4	5 646,00
APARATY SŁUCHOWE	60	239 382,82	7	36 944,00
PIELUCHOMAJTKI*	65	83 186,12	5	4 791,48
CEWNIKI UROLOGICZNE/ZEWNĘTRZNE*	3	1 673,70	0	0,00
WORKI DO ZBIÓRKI MOCZU*	1	15,60	0	0,00
MATERACE PRZECIWDLEŻYNOWE	5	651,00	0	0,00
PODUSZKA PRZECIWDLEŻYNOWA	1	102,00	0	0,00
SYSTEM WSPOMAGAJĄCY SŁYSZENIE	0	0,00	8	35 651,00
PROTEZA PIERSI	3	690,00	0	0,00
POJEMNIKI/ZBIORNIKI NA INSULINĘ*	0	0,00	4	2 231,90
SENSORY*	0	0,00	3	1 491,60
RAZEM:	186	331 424,24	31	86 755,98

*podano liczbę wniosków

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Tabela nr 25. Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego w 2023 r.

SPRZĘT REHABILITACYJNY	DOROŚLI		DZIECI	
	Liczba sprzętów	Kwota (zł)	Liczba sprzętów	Kwota (zł)
ROWER REHABILITACYJNY STACJONARNY	5	8 493,20	1	1 439,20
ELEKTROSTYMULATOR NA OPADAJĄCĄ STOPE	1	3 600,00	0	0,00
KOMBINEZON DO REHABILITACJI	1	20 720,00	0	0,00
BIEŻNIA ELEKTRYCZNA	5	15 009,40	1	2 639,99
ZESTAW DO INTEGRACJI SENSORYCZNEJ	0	0,00	1	2 399,20
RAZEM:	12	47 822,60	3	6 478,39

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

1.4.6. Finansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Raciborzu.

W roku 2023 w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Raciborzu funkcjonowało 14 pracowni dysponujących łącznie 70 miejscami. W zajęciach Warsztatu uczestniczyli mieszkańcy z terenu powiatu raciborskiego. Tabela nr 26 przedstawia gminy, w których mieszkają osoby korzystające z zajęć raciborskiego WTZ-u.

Tabela 26. Liczba osób, które uczestniczyły w zajęciach WTZ w Raciborzu w 2023 r.

GMINA	LICZBA KORZYSTAJĄCYCH
RACIBÓRZ	43
RUDNIK	2
NĘDZA	6
KRZANOWICE	1
KRZYŻANOWICE	6
KUŹNIA RACIBORSKA	10
PIETROWICE WIELKIE	2
RAZEM:	70

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

Na funkcjonowanie WTZ w Raciborzu w roku 2023 ze środków PFRON przekazana została kwota 2 064 720,00 zł, z której wykorzystano 2 058 465,07 zł, oraz kwota 229 414,00 zł ze środków własnych powiatu, z której wykorzystano 228 719,01 zł. Dodatkowo WTZ otrzymał 35 000,00 zł pochodzących ze sprzedaży wyrobów własnych. Łączna kwota przekazanych środków na funkcjonowanie WTZ w Raciborzu w 2023 r. wyniosła 2 329 134,00 zł. Środki niewykorzystane 2023 r. w wysokości 6 949,92 zł zostały zwrócone:

- 1) 6 254,93 zł – do PFRON;
- 2) 694,99 zł – do powiatu.

Działając na podstawie przepisu art. 10b ust. 6a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w związku § 22 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2284) oraz na podstawie umowy nr ZS.8360.9.2019 z dnia 30.12.2019 r. ze zm. w sprawie zasad działania i pokrywania kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej, zawartej pomiędzy Powiatem Raciborskim a Miastem Racibórz, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu jest w trakcie prowadzenia czynności sprawdzających w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Raciborzu.

1.5. REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD” FINANSOWANEGO ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

W roku 2023 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Raciborzu realizowało pilotażowy program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Aktywny samorząd”. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie

barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym, a także w dostępie do edukacji.

Program przewidywał następujące obszary wsparcia :

1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu ruchu),
- Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (dysfunkcja narządu ruchu),
- Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B (dysfunkcja narządu słuchu),
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (dysfunkcja narządu słuchu),

b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu wzroku),
- Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (dysfunkcja narządu słuchu),
- Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,

c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

- d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
- 2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał w 2023 r. środki finansowe na realizację wniosków w ramach programu „Aktywny Samorząd” w łącznej wysokości 348 000,00 zł.

Tabela nr 27. Wysokość środków PFRON przeznaczonych na realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2023 r. oraz ich wydatkowanie w ramach obszarów.

MODUŁ	OBSZAR/ZADANIE	ŚRODKI PFRON NA 2023 ROK (ZŁ)	ZŁOŻONE WNIOSKI	ZREALIZOWANE WNIOSKI	WNIOSKOWANE KWOTY (ZŁ)	WYPŁACONE DOFINANSOWANIE (ZŁ)
I	A-1 oprzyrządowanie samochodu	290 000,00	2	2	18 096,50	18 096,50
	A-2, A-3 prawo jazdy		0	0	0	0
	A-4 oprzyrządowanie samochodu		0	0	0	0
	B-1, B-3, B-4 sprzęt elektroniczny oraz oprogramowanie		11	10	62 842,67	61 068,12
	B-2 szkolenie w ramach sprzętu elektronicznego		1	1	2 200,00	2 200,00
	B-5 utrzymanie sprawności technicznej sprzętu elektronicznego		0	0	0	0
	C-1 zakup wózka o napędzie elektrycznym		1	1	27 500,00	27 500,00
	C-2 sprawność techniczna wózka skutera, elektrycznego		1	1	2 550,00	2 550,00
	C-3 zakup protezy		6	6	142 750,00	138 414,13
	C-4 sprawność techniczna protezy		0	0	0,00	0,00
	C-5 zakup skutera o napędzie elektrycznym		1	1	7 301,25	7 301,25
	D utrzymanie aktywności zawodowej- opieka nad osobą zależną		5	5	7 984,77	5 753,23
	II		Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	58 000,00	16	16
RAZEM MODUŁ I i II		348 00,00	44	43	328 455,84	314 091,38

Źródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zrealizowano 43 wnioski niepełnosprawnych mieszkańców z terenu powiatu raciborskiego.

Tabela nr 28. Wnioski osób niepełnosprawnych, które skorzystały z programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON w 2023 r.

		LICZBA KORZYSTAJĄCYCH												
MODUŁY		MI											M II	
GMINA	Obszar A			Obszar B			Obszar C					Obszar D		
	Zad. 1	Zad. 2 i 3	Zad. 4	Zad. 1,3,4	Zad. 2	Zad. 5	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Zad. 4	Zad. 5			
RACIBÓRZ	2	-	-	6	1	-	-	-	1	-	1	5	12	
RUDNIK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
NĘDZA	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	1	
KRZANOWICE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
KUŹNIA RAC.	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	
PIETROWICE WLK	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	
KRZYŻANOWICE	-	-	-	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-	
KORNOWAC	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
RAZEM	43	2	0	0	10	1	0	1	1	6	0	1	5	16

Zródło: Dane własne PCPR w Raciborzu.

2. ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ORAZ INNE ZADANIA ZLECONE POWIATOWI.

2.1. Pomoc cudzoziemcom w integracji ze środowiskiem.

W roku 2023 prowadzono działania dotyczące udzielenia pomocy cudzoziemcom w oparciu o art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom. Kontynuowana była realizacja Indywidualnego Planu Integracji Cudzoziemca dla 1 osoby, który zakończony został w listopadzie 2023 r. Ponadto na podstawie złożonych wniosków opracowano 3 kolejne Plany Integracji Cudzoziemca, w tym dla dwóch osób prowadzących samotnie gospodarstwa domowe oraz jednej osoby prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe wraz z mężem oraz dwójką dzieci. Plany zostały zaakceptowane przez Wojewodę Śląskiego. W ramach pomocy finansowej na utrzymanie i naukę języka polskiego w 2023 r. wypłacono kwotę 32 724,00 zł.

Ponadto jedna osoba wycofała złożony w tut. PCPR wniosek i opuściła teren powiatu raciborskiego.

3. ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ ZLECONE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM.

3.1. Interwencja kryzysowa.

W roku 2023 Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Zadanie realizowane było w siedzibie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Karola Miarki 7/1. W ramach realizacji zadania Stowarzyszenie zorganizowało:

- 1) dyżury interwencyjne psychologa;
- 2) całodobowe dyżury telefoniczne psychologa;
- 3) udzielanie porad psychologicznych, pedagogicznych oraz prawnych;
- 4) krótkotrwałe schronienie;
- 5) krótkotrwałą psychoterapię kryzysową;
- 6) działalność grup wsparcia;
- 7) mediację dla ofiar przemocy.

Koszt realizacji zadania w 2023 r. wyniósł 69 008,00 zł.

3.2. Dom Samotnej Matki.

Stowarzyszenie Przyjaciół Człowieka „TECZA” w Raciborzu prowadziło na zlecenie Powiatu Raciborskiego dom dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży oraz kobiet będących ofiarami przemocy w rodzinie, w ramach którego:

- 1) zapewniano kobietom i ich dzieciom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsce pobytu i wyżywienie;
- 2) organizowano terapię zajęciową dla kobiet;
- 3) prowadzono spotkania edukacyjne dla kobiet;
- 4) zabezpieczono spotkania interwencyjne ofiar przemocy z psychologiem oraz specjalistyczną pomoc socjoterapeutyczną i terapeutyczną;
- 5) objęto kobiety indywidualnym planem pomocy;
- 6) udzielano pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz przeprowadzano rozmowy wspierające;
- 7) organizowano spotkania integracyjne i okolicznościowe dla wszystkich mieszkańców;
- 8) organizowano zajęcia relaksacyjne dla mieszkańców.

Zadanie realizowane było w obiekcie Stowarzyszenia w Raciborzu przy ul. Sempołowskiej 5. Koszt realizacji zadania w 2023 r. wyniósł 404 566,55 zł.

3.3. Program dla sprawców przemocy w rodzinie.

Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu realizowało w roku 2023, na zlecenie Powiatu Raciborskiego, program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. **Odbyła się jedna edycja programu dla 12 uczestników.** Całkowity koszt realizacji zadania został pokryty z dotacji, którą Powiat otrzymał z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 10 800,00 zł.

Ponadto Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego w Raciborzu prowadziło w roku 2023, na zlecenie Powiatu Raciborskiego, program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Odbyła się jedna edycja programu dla 10 uczestników. Całkowity koszt realizacji zadania został pokryty z dotacji, którą Powiat otrzymał z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 8 186,00 zł.

4. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POZYSKIWANIA ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH.

4.1. Program „Wsparcie powiatów w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 roku”.

W roku 2023 w ramach programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Wsparcie powiatów w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 roku” pozyskano środki finansowe na dofinansowanie wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. Z dofinansowania skorzystało 11 rodzin pełniących funkcję zawodowej rodziny zastępczej oraz 11 prowadzących rodzinne domy dziecka. Łączna kwota otrzymanego dofinansowania wynosiła 292 020,00 zł

5. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

5.1. Tworzenie mieszkań treningowych.

Realizując zadanie z zakresu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą oraz osób pełnoletnich opuszczających schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę i młodzieżowe ośrodki wychowawcze istnieje potrzeba utworzenia mieszkań treningowych. Mieszkania takiego typu byłyby szansą

na rozpoczęcie nowego etapu życia dla osób, które po opuszczeniu pieczy zastępczej bądź wyżej wymienionych placówek nie posiadają czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Mieszkania treningowe są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, przy wsparciu specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub wspierającą je w codziennym funkcjonowaniu. W mieszkaniach treningowych świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych, integracji ze społecznością lokalną w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia. Potrzebę tworzenia mieszkań treningowych dla osób usamodzielnianych dostrzegają również pracownicy placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz resocjalizacyjnych znajdujących się na terenie naszego powiatu. Prowadzenie mieszkań treningowych dla osób pochodzących z terenu więcej niż jednej gminy należy do zadań własnych powiatu. W związku z powyższym, mając na względzie osoby usamodzielniane z terenu powiatu raciborskiego, dla których takie mieszkania byłyby szansą na rozpoczęcie nowego etapu życia, zasadnym byłoby pozyskanie środków finansowych na ich utworzenie.

6. PODSUMOWANIE.

Wieloletnia, konsekwentna realizacja zadań z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej przez organy oraz jednostki organizacyjne powiatu raciborskiego, przy ścisłej, wieloletniej współpracy z organizacjami pozarządowymi, pozwala na stwierdzenie, iż powstała spójna, trwała i efektywna „struktura powiatowej pomocy społecznej”, zapewniająca realizację zadań ustawowych powiatu.

Na bieżąco realizowane są postanowienia Wydziału Rodziny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Raciborzu w sprawie umieszczenia małoletnich w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dzieci pochodzące z terenu powiatu nie muszą przebywać w placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów. Zacieśniana jest współpraca pomiędzy instytucjami o organizacjami działającymi na rzecz dzieci pozbawionych całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

W domach pomocy społecznej opieką otaczane są osoby, które ze względu na wiek lub stan zdrowia nie mogą samodzielnie funkcjonować i wymagają całodobowej opieki.

Różnorodne wsparcie otrzymują także osoby z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunowie. Z myślą o nich do tradycyjnych form pomocy Powiat dołącza i rozwija usługi z zakresu opieki wytchnieniowej oraz asystencji osobistej.

Jednocześnie schronienie oraz wsparcie merytoryczne w jednostkach działających na terenie powiatu mogą znaleźć osoby, które na skutek różnych sytuacji życiowych znalazły się w sytuacji kryzysowej.

DIREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Raciborzu
Henryk Hildebrand